

Линеарна алгебра Б, октобар 2 2009.

1 Нека је $V = \mathbb{R}^3[x]$ и нека је линеарни оператор $L : V \rightarrow V$ дефинисан са

$$L(a + bx + cx^2) = b + (-4a + 4b)x + (-2a + b + 2c)x^2.$$

- а) Одредити матрицу оператора L у односу на канонску базу e простора V .
- б) Одредити минимални полином оператора L . Да ли је оператор L дијагоналан?
- в) Да ли је оператор $G = L - 2I$ нилпотентан?
- г) Одредити бар један вектор v тако да је $G(v) \neq 0$ и бар један вектор w из $\text{Ker}G$ такав да је линеарно независан са $G(v)$.
- д) Доказати да вектори $f_1 = G(v)$, $f_2 = v$ и $f_3 = w$ одређују базу простора V и наћи матрицу пресликавања G у односу на базу f .
- ђ) Одредити матрицу пресликавања L у односу на базу f .

2 Израчунати вредност детерминанте

$$D_n = \begin{vmatrix} 1+x^2 & x & 0 & 0 & \dots & 0 \\ x & 1+x^2 & x & 0 & \dots & 0 \\ 0 & x & 1+x^2 & x & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \dots & 1+x^2 \end{vmatrix}, \text{ за } x^2 \neq 1.$$

3 Дата је матрица $C = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix}$.

На векторском простору $V = M_2(\mathbb{R})$ дефинисано је пресликавање $\circ : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ на следећи начин $A \circ B = \text{tr}(A^T C B)$.

- а) Доказати да је $\circ$ један скаларни производ на векторском простору V .
- б) Одредити растојање вектора $E = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ од потпростора $U = \{A \in V : \text{tr}A = 0\}$.

4 Нека је $L : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ линеарни оператор еуклидског векторског простора $\mathbb{R}^3$ са стандардним скаларним производом дефинисан са

$$L(x, y, z) = (-4x + y - 2z, x - 4y - 2z, -2x - 2y - z).$$

- а) Доказати да је оператор L симетричан.
- б) Наћи бар једну ортонормирану базу $f = [f_1, f_2, f_3]$ простора $\mathbb{R}^3$ у којој оператор L има дијагоналну матрицу и одредити матрицу оператора L у нађеној бази f .

5 Нека су $\lambda_1 < \lambda_2 < \dots < \lambda_k$ сопствене вредности симетричног оператора $L : V \rightarrow V$, где је V n -димензионални еуклидски векторски простор и нека су $e_1, e_2, \dots, e_k$ одговарајући сопствени вектори норме 1. Ако је $U = \Omega(e_1, e_2, \dots, e_k)$, $k \leq n$, доказати да за свако $x \in U$ важи:

$$\lambda_1(x, x) \leq (L(x), x) \leq \lambda_k(x, x).$$